

Nº 1

[illegible]

Lesbladen groep 7-8

HET IS
EEN
WONDER!

TRADITIE

Ieder jaar op 5 december vieren we *Sinterklaas*. En op 31 december vieren we *oud&nieuw* en steken we om 12 uur vuurwerk af. Als er een baby wordt geboren, eten we beschuift met muisjes. Moslims vieren ieder jaar het *Suikerfeest* en de Joden vieren *Chanoeka*. Deze voorbeelden van speciale gewoontes noemen we 'tradities'. Er zijn grote maar ook kleine tradities. Bijvoorbeeld het geven van een hand als je kennis maakt met iemand. Het zijn vaak gewoontes die we al generaties lang aan elkaar doorgeven. Je oma en opa hebben het doorgegeven aan jouw ouders en ook jij geeft zo'n traditie misschien weer door. Sommige tradities horen bij een land, maar er zijn ook tradities die bij een streek of een dorp of stad horen. Misschien heeft jouw dorp of stad ook wel een eigen traditie?

VERKENNEN

Waar gaat het over? Wat weet ik hier al van?

1. Wat weet je al van de Heilig Bloedprocessie in Boxtel?
2. Heb je de processie wel eens gezien?
3. Heb je ooit meegedaan? Wanneer was dat? Ken je iemand die meedoet? Wie?
4. Wanneer is de processie?
5. Ken je het verhaal van het Heilig Bloedwonder in Boxtel? Bekijk het prentje hiernaast en vertel het verhaal. Gebruik in je verhaal de volgende begrippen.

- ★ priester Eligius van den Aker
- ★ rode wijn
- ★ altaardoeken
- ★ rivier de Dommel
- ★ sterfbed

Tip: als je het verhaal niet kent, zoek het verhaal dan op internet. Zoek naar Heilig Bloedwonder Boxtel.

👉 Lees de teksten over tradities en beantwoord de vragen.

TRADITIE VAN DE HEILIG BLOEDPROCESSIE IN BOXTEL

Door de straten van Boxtel trekt ieder jaar een processie, een grote stoet mensen. Het is de eerste zondag na Pinksteren.

Aan de processie doen honderden mensen mee. Je ziet en hoort van alles! Trommels, mooie vaandels, muziek van de harmonie en mensen dragen kleurrijke kostuums. Zelfs de burgemeester loopt mee. Mensen komen van ver om hiernaar te kijken! Het is bijzonder wat in Boxtel gebeurt. Want wat dragen die mannen op hun schouders en wat laten ze zien?

Tijdens de processie wordt de Heilig Bloeddoek getoond. Het doek met bloed is al eeuwenoud. Het herinnert ons aan een wonder dat kort voor het jaar 1380 in de Sint-Petruskerk plaatsvond.

Niet alleen de bloeddoek is al die tijd goed bewaard gebleven, ook de traditie dat de bloeddoek sindsdien één keer per jaar mag worden getoond aan de mensen. Het geeft gelovige mensen het gevoel van hoop en bescherming.

Het Heilig Bloedwonder hoort bij Boxtel. Deze eeuwenoude traditie vertelt ons veel over de historie van Boxtel. Laten we zuinig zijn op deze traditie!

6. Welke traditie betekent veel voor jou en wil jij graag doorgeven aan je kinderen of de volgende generatie?

PROCESSIE

Een processie is een stoet van mensen. In een processie willen mensen van de kerk op een plechtige manier hun geloof laten zien en beleven. Ze dragen dan vaak ook speciale kleding en dragen voorwerpen mee die voor hun kerk en geloof speciaal zijn of een bijzonder verhaal vertellen. Het is een soort optocht en veel mensen komen kijken.

7. Welke optochten ken je nog meer?
8. Vind jij het leuker om naar een optocht te kijken of om eraan deel te nemen? Waarom?

Sinds 1380 werd Boxtel een bekende bedevaartplaats en er werd een Heilig-Bloedkapel in

de Sint-Petruskerk gebouwd om de bloeddokken te bewaren. Duizenden pelgrims bezochten Boxtel.

BEDEVAART

Veel moslims reizen ieder jaar naar Mekka. Voor moslims is het een heilige plek omdat het de geboorteplaats is van de profeet Mohammed. Rome is voor veel Katholieke gelovigen een heilige plaats. Er zijn in de wereld veel plaatsen die door mensen als 'heilig' of als bijzonder worden gezien. Veel mensen reizen naar zo'n plek toe om daar iets van het bijzondere gevoel te beleven. Zo'n reis noemen we een bedevaart en de reizigers noemen we pelgrims. Sommige mensen vinden dat ze op die plek dicht bij God (of Allah) zijn of dat het hen wijsheid of geluk zal brengen om daarnaar toe te reizen. Anderen willen daar graag mensen ontmoeten en goede gesprekken voeren. Ook Boxtel is een

bedevaartsplaats. Al honderden jaren zeggen mensen: "Wij gaan op bedevaart naar Boxtel". Ze gaan op reis om in Boxtel te bidden en om de wonderdoek te zien'.

9. Wat is voor jou een speciale plek? Waarom ga je daar naartoe?
10. In Boxtel zijn veel pelgrims geweest. Wat zou het betekenen voor Boxtel om ieder jaar al die mensen te ontvangen?

In de processie wordt de Heilig Bloeddoek aan de gelovigen getoond. Dit mag één keer per jaar op Drievuldigheidszondag, de eerste zondag na Pinksteren. Dat is beloofd in een akte uit 1380! Zolang bestaat deze traditie dus al.

Het komen kijken naar de Heilig Bloeddoek geeft gelovigen een gevoel van hoop, bescherming en vertrouwen.

11. Wat geeft jou een gevoel van hoop, bescherming en vertrouwen? Hoort daar een voorwerp bij?

Hoe of waar bewaar jij dat?

12. Wat is erfgoed en hoe bewaar je sporen uit het verleden?

VRAAG FORMULEREN

Wat wil ik weten? Wat ga ik onderzoeken?

WAT GA JE ONDERZOEKEN?

- ★ De geschiedenis van de bloeddoeken en de Heilig Bloedprocessie.
- ★ Het blijven bestaan van de traditie in de toekomst.

Als je iets wilt gaan onderzoeken maak je eerst goede zoek-vragen. Welke vragen heb je over deze twee onderwerpen? Waar ben je benieuwd naar?

13. Maak van de twee onderwerpen een vraag. Bedenk zelf ook nog een vraag.

14. Wat zijn jouw drie onderzoeksvragen?

INFORMATIE VERZAMELEN

Op welke manier kom ik aan informatie?

Je hebt nu drie onderzoeksvragen. Door op zoek te gaan naar informatie kun je aan het eind van deze lessen jouw onderzoeksvragen beantwoorden. Informatie kun je bijvoorbeeld vinden in: teksten, films, foto's, verhalen van mensen.

- 👉 **Bekijk de korte film 'De legende van het Heilig Bloed in Hoogstraten'.**

Ga naar www.processiesvandenoororderkempem.be en bekijk de korte film. Beantwoord de volgende vragen:

15. Waarom moesten de bloeddoeken weg uit Boxtel in de 16^e eeuw?
16. Wanneer is de processie in Hoogstraten?

17. Wat betekenen de Heilig bloeddraadjes voor de oma in het filmpje?

- 👉 **Bestudeer de tabel met jaartallen.**

HET VERHAAL VAN DE HEILIG BLOEDDOEKEN DOOR DE JAREN HEEN

- ★ **Kort voor 1380:** Het wonder vindt plaats. Heer van Boxtel brengt de doeken onder de aandacht bij kardinaal Pileus. In die tijd gebeuren meer van dit soort wonderen in Europa.
- ★ **1380:** Eerste keer dat het Bloedwonder van Boxtel in een document staat vermeld: de akte van Kardinaal Pileus. Hierin geeft hij toestemming dat één keer per jaar de bloeddoeken aan het volk getoond mogen worden.
- ★ **1629:** Beleg van 's-Hertogenbosch. Na deze opstand

tegen de Spanjaarden in de 80-jarige oorlog nam Stadhouder Frederik Hendrik van Oranje de stad in en was het katholieke geloof verboden. Ook processies waren vanaf toen verboden. De bloeddoeken moesten in veiligheid worden gebracht in 's-Hertogenbosch maar ook in de Bloedkapel in Kasteel Stapelen.

- ★ **1648-1652:** In Nederland zijn de Bloeddoeken niet veilig. Ze gaan naar Antwerpen in de Sint Michaelsabdij, daarna worden ze door de Heer van Boxtel, Ambrosius van Horne, naar Hoogstraten gebracht omdat zijn neef daar woont. Ze komen daar veilig aan op twee de Pinksterdag in 1652 en worden in de Sint Catharinakerk bewaard.
- ★ **1799:** De Sint-Petruskerk in Boxtel mag

weer gebruikt worden door
katholieken.

- ★ **15 juni 1924:** Een Bloeddoek komt terug: feest in Boxtel! De andere doek blijft in Hoogstraten.
- ★ **1924-1925:** Er is nog steeds een processieverbod. Daarom wordt een Processiepark aangelegd. Naast de kerk was vroeger een groot klooster met tuin, weilanden en hospitaal. De nonnen van het klooster in Boxtel geven een stuk weiland van hun klooster voor het maken van een park.
- ★ **1944-1946:** Aan het eind van de Tweede Wereldoorlog is het park beschadigd en wordt daarna weer hersteld.
- ★ **1949:** De kunstenaar Lucas van Hoek maakt een nieuw ontwerp voor de processie. De processie gaat weer over de openbare weg door Boxtel.
- ★ **1984:** Het Processiepark komt in handen van de gemeente. Het park wordt voor een deel gesloopt. In de jaren daarna wordt

het park vernield door
vandalen.

- ★ 2012: De kerk wordt officieel een 'basiliek'.
- ★ 15 juni 2014: De Heilig Bloeddoek is 90 jaar terug in Bortel!

👉 Zoek in je geschiedenis-
methode of op internet
op:

18. Wat en wanneer was de Beeldenstorm?
19. Wat en wanneer was de reformatie?
20. Wat en wanneer was de 80-jarige oorlog?
21. Wat en wanneer was de Tweede Wereldoorlog?
22. Zet jouw informatie in de goede volgorde bij de jaartallen van de bloeddoeken.

**👉 Ga naar de Heilig
Bloedprocessie**

Op de zondag na Pinksteren wordt de Heilig bloedprocessie gehouden in Boxtel. Jouw kans om dít levende erfgoed te gaan bekijken!

DE PROCESSIE IN GROEPEN

De Heilig Bloedprocessie is opgedeeld in verschillende groepen:

1. **Openingsgroep:** herauten, tamboers en vendeliërs. Zij kondigen de processie aan. Het begint!
2. **Bijbelse groep:** met Adam en Eva, Jozuë en Kaleb, de verspiëders en Petrus.
3. **Liturgische groep:** brengt met symbolen hulde aan de kerk.
4. **Historische groep** met o.a. de priester Eligius van den Aker, de molenaar, de koster, de pastoor van Boxtel: Henricus van Merheim, de Heer van Boxtel en de klaroenblazers.
5. **Het Schrijn:** met het vaandel, de bruidjes en het schrijn met Heilig Bloeddoek.
6. **De Mariale groep:** met het aangeklede Lievevrouwenbeeld.

- 7. Heilig Sacrament:** waarin plaats is voor de geestelijken, de gilden, de burgemeester en wethouders en de fanfare.

Als je gaat kijken naar de Heilig
Bloedprocessie neem dan de
volgende vragen mee.

23. Bekijk de Historische groep in de processie.
 - a. Kijk naar de foto's hiernaast. Herken je de Heer van Boxtel in de processie? Loopt hij alleen?
 - b. Zie je de rode engel in de processie? Wat zegt de engel?
 - c. Hoe herken je de pastoor van Boxtel?
 - d. Maak foto's van wat jou opvalt.
 - e. Hoeveel mensen staan te kijken naar deze processie? Maak een schatting.
 - f. Wie start de processie en wie sluit af?

👉 Naar buiten met de klas

Je gaat met je klas naar het Processiepark op zoek naar de sporen van de bedevaarten en pelgrims in Boxtel.

Processie en Kruiswegpark te Bostel

24. Bekijk de oude plattegrond en de foto van het Processiepark hiernaast. Loop rond. Welke sporen van deze plattegrond kun jij nu nog terugvinden in het park?

In het Processiepark waren ook stenen neergezet met daarop afbeeldingen over het lijden en sterven van Jezus. Dit noemen we een Kruisweg. Normaal bestaat een Kruisweg uit 14 afbeeldingen.

25. Onderzoek de overblijfselen van de stenen Kruisweg in het park (zie ook de foto links).

- ★ Hoeveel stenen zijn er nog? Hoe voelen de stenen?
- ★ Wat zie je op deze afbeeldingen? Wat is volgens jou de volgorde in het verhaal van deze stenen Kruisweg? Waar begint het verhaal en waar eindigt het?

26. In de buurt van het park is een Pelgrimspad. Zoek deze op. Waarom zou deze weg zo heten?

✚ **Bestudeer oude foto's**
Op de volgende bladzijde vind je vijf oude foto's.

27. Beantwoord de volgende vragen:

- a. Wat zie je op de oude foto's? Wat valt je op? Noem drie dingen.
- b. Herken je de plekken waar deze foto's zijn genomen? Waar is het?
- c. Welke verschillen zie je met nu?

✚ **Houd een interview over de traditie**

28. Stel de volgende twee vragen aan: een opa of oma / je vader of moeder / aan een deelnemer aan de processie.

- ★ Welke betekenis heeft het voor u om mee te doen aan de processie?
- ★ Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze traditie niet uit Bostel verdwijnt maar kan blijven bestaan in de toekomst?

29. Maak een samenvatting van de antwoorden op maximaal één A4.

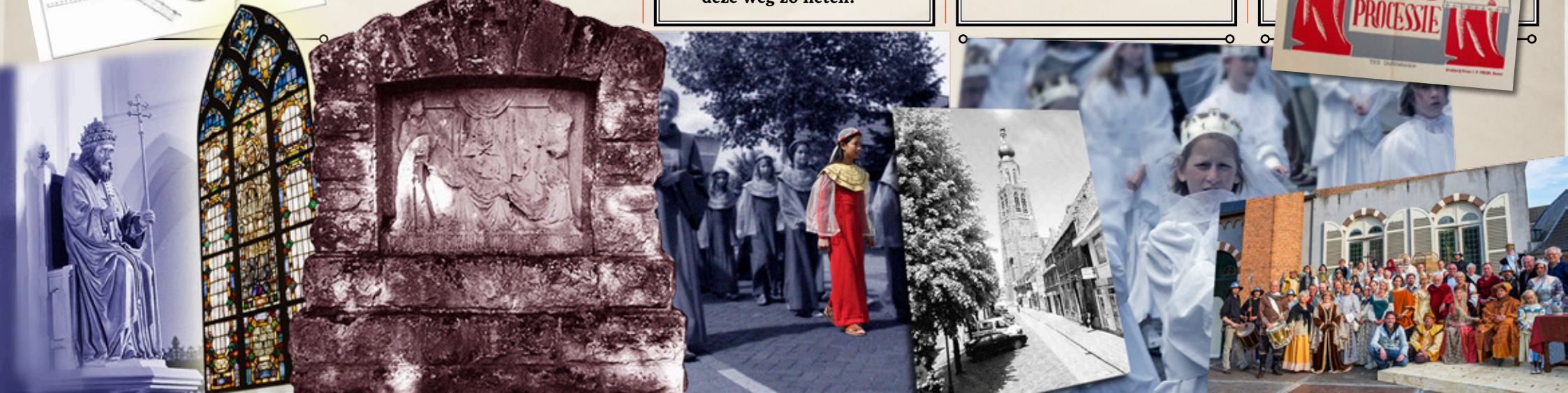
CONCLUSIE

Wat is het antwoord op mijn onderzoeksvraag?

30. Beantwoord nu jouw drie onderzoeksvragen.

31. Maak een poster voor de processie van volgend jaar. Bekijk het voorbeeld hieronder.

(Let op: zet de goede datum erop!)

DELEN

Wat heb ik geleerd? Hoe kan ik dat delen met anderen?

32. Presenteer aan je klasgenoten de poster die jij hebt gemaakt. Vertel en leg uit hoe in jouw poster het verhaal van het Bloedwonder van Boxtel wordt getoond.
33. Discussieer met elkaar over de stelling: Je bent een echte Boxtelaar als je meeloopt in de processie.

